

Утвърдена със Заповед № 832 / 12.09.2025г.

Директор:

ПРОГРАМНА СИСТЕМА 2025 – 2026г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Въведение
2. Обосновка
3. Раздел 1: Подходи и форми на педагогическо взаимодействие.
4. Раздел 2: Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие.
5. Раздел 3: Тематично разпределение на групите.
6. Раздел 4: Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.
7. Раздел 5: Осъществяване на взаимодействие в електронна среда и в условията на физическа дистанция по време на работа в извънредна епидемиологична обстановка при COVID-19.
8. Допълнителни пояснения.

Въведение

Програмната система на ОУ, Епископ Софроний Врачански“ – гр.Видин е разработена в съответствие разпоредбите на чл.70, ал.1 от Закона за предучилищно и училищно образование и чл. 29, ал.4 от Наредба №5 от 03.06.2016г. за предучилищното образование .

Процесът на предучилищното образование е подчинен на прилагането на програмна система като част от стратегията за развитието на детската градина, която се приема с решение на педагогическия съвет.

Глобалната цел на Стратегията на ОУ, Епископ Софроний Врачански“ – гр .Видин лежи в основата на изграждането на Програмната система и определя насоката на основните нейни компоненти, а именно:

Мисията на училището да осигури висококачествена общообразователна подготовка на учениците , основана на съвременните достижения на науката , както и на общочовешките ценности

Програмната система на ОУ, Епископ Софроний Врачански“ – гр. Видин е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на зададената в Стратегията на детската градина Глобална цел.

Обосновка на Програмната система

Съдържание на предучилищното образование

Предучилищното образование осигурява възпитание, социализиране, обучение и отглеждане на децата до постъпването им в I клас.

Предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, вземайки предвид значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Предучилищното образование създава условия за:

1. цялостно развитие на детската личност;
2. придобиване на съвкупност от компетентности - знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по следните образователни направления:

1. Български език и литература
2. Математика
3. Околен свят
4. Изобразително изкуство
5. Музика
6. Конструирание и технологии
7. Физическа култура

Държавният образователен стандарт /ДОС/ е съвкупност от изисквания за резултатите от обучението и определя:

1. образователните направления, по които се осъществява предучилищно образование;
2. целите и съдържанието на отделните образователни направления;
3. изискванията за резултатите от обучението по всяко образователно направление в отделните възрастови групи.

За постигането на компетентностите, както и за постигането на допълнителни компетентности не се допуска задаването на домашна работа и работа с познавателните книжки вкъщи.

Предучилищното образование се осъществява при осигурена среда за учене чрез игра, съобразена с възрастовите особености и гарантираща цялостното развитие на детето, както и възможности за опазване на физическото и психическото му здраве.

Раздел 1: Подходи и форми на педагогическо взаимодействие:

1. Педагогическо взаимодействие.

Общуването между учителя и детето е творчески процес на взаимна промяна и познание, при който учителят е разкриваща се личност а детето развиваща се личност в условията на игрова среда.

Педагогическото взаимодействие е процес, в който основни участници са също учителят и детето, но този процес е преднамерен и насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите.

Педагогическото взаимодействие се осъществява в три аспекта: чрез съдържанието, чрез начините, по които то се реализира и чрез позициите на субектите при взаимодействието.

Педагогическото взаимодействие се осъществява винаги в и чрез дадена ситуация.

2. Основни характеристики на педагогическото взаимодействие в ОУ „Епископ Софроний Врачански“ – гр.Видин

- Основа на възпитателно-образователния процес в детската градина;
- Научно обосновано и целенасочено;
- Педагогическите цели обединяват интеграцията, диференциацията и индивидуализацията на взаимодействието;
- Позицията на педагога се формира чрез насочване на педагогическите цели по посока на личностния потенциал на детето и потенциалът му в групата;
- Организацията на педагогическото взаимодействие в разновъзрастова група е насочена към осигуряване на динамични преходи в общуването с деца от различни възрасти, съобразно индивидуалното им развитие и тяхното коопериране в различни социални групи.

3. Подходи на педагогическо взаимодействие.

Целта на ЗПУО „... да образоваме и възпитаваме мислещи, креативни и критични млади хора, свободни да правят избор, да вземат решения, да се развиват непрекъснато“ обуславя и избора на педагогическият екип на ОУ „Епископ Софроний Врачански“ – гр.Видин за подходи на педагогическо взаимодействие, които ще прилага в работата си, в изпълнение на стратегията на детската градина.

- 3.1. *Личностно-хуманен подход, Индивидуален подход и Диференциран подход*
– познаване индивидуалността на детето и отчитане на неговите нужди;

гарантира уважение към личността на детето при зачитане на неговите особености и индивидуалност и съобразяване с детските интереси и потребности; съобразяване с индивидуалността и зачитане на различията; оказване на обич и подкрепа и подпомагане на изграждането на „Аз“ образа.

3.2. *Компетентностен подход* - акцентира върху качеството на възпитателно-образователния процес като разглежда не количеството информация придобита от детето, а нейното качество. Чрез този подход като резултат от педагогическия процес са формираните ключови компетенции, които за края на предучилищна възраст са: Технологични. □ Информационни. □ Социално-комуникативни

3.3. *Ситуативен подход и Дейностен подход* – осигуряват емоционалното и интелектуално благополучие по време на взаимодействие; „учене чрез правене“; гарантира активно участие в дейности и съобразяване с позицията, която заема детето;

3.4. *Интерактивен подход* - организация и развитие на диалоговото общуване, което води до взаиморазбиране, взаимодействие, към съвместно решение на общи, но значими за всяко дете задачи; активно мислене и участие, а не готови модели за овладяване; прилагането на интерактивни модели на обучение изискват моделиране на жизнени ситуации, използване на ролеви игри, съвместно решаване на даден проблем, организира се индивидуална, групов и работа по двойки, приемат се изследователски проекти, използва се творческа работа. Изключва се доминирането на който и да е участник в обучението или на която и да е идея.

3.5. *Подход на свободния избор при спазване на правила* – при работа в разновъзрастова група.

3.6. *Учене чрез игра:*

Още от най-ранна възраст, децата имат невероятен естествен потенциал да учат за света чрез игра. В последните десетилетия научната общност открива все повече доказателства за това, че децата учат постоянно, като се свързват и ангажират със заобикалящата среда чрез позитивни игрови преживявания.

Тези вродени умения са същите компетентности, които позволяват на децата да станат креативни, ангажирани учещи през целия живот. Но за да процъфтяват наистина, тези умения трябва да бъдат подхранвани, подкрепяни и развивани с растежа на детето.

Всеки вид игра / функционална, въображаема, конструктивна, игра с правила/ има своята важна роля в развитието на детския мозък, като всеки тип игра влияе на различна част от човешката природа – едни развиват физиката, други – въображението, а трети спомагат за подобряване на комуникативните и емпатични умения на децата.

3.7. *Учене чрез правене:*

Ученето чрез практика е простата идея, че сме способни да научим повече за нещо, когато изпълняваме действието. Основното предимство на този метод е огромното удоволствие, което децата изпитват чрез въвличането в реални експерименти и задачи. При този метод те се учат чрез правене да развиват способностите и въображението си. Свидетели са на реални резултати от дейността си, което ги прави щастливи и ги насърчава в бъдещите им дейности.

4. Форми на педагогическо взаимодействие.

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми.

4.1. Основни форми на педагогическо взаимодействие – педагогическите ситуации, които протичат предимно под формата на игра /за усъвършенстване на знания, умения, отношения/.

Педагогическите ситуации се организират само в учебното време и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт.

Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. /Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина./

Продължителността на една педагогическа ситуация по Учебен план е от 25 до 30 минути - за разновъзрастова група.

4.1.1. Характеристики на педагогическата ситуация:

Подготовката на ситуацията обхваща три основни аспекта: психологически, педагогически и технологичен.

В ежедневието си учителят използва различни видове ситуации. Според броя на участниците са фронтални /с цялата група деца/, групови / участниците са в малки групи по 2-5 деца/ и индивидуални. Видът на ситуацията зависи от целите /задачите/ на учителя, спецификата на дейността и темата, равнището на знания и умения на децата, тяхната възраст, степента на самостоятелност. От значение са и някои обективни условия – място, време, пространство, материално-техническа и дидактическа осигуреност. Още характеристики: конкретност, локалност, обозримост, обърнатост и др.

При организиране на ситуациите подходът на учителя включва динамика, разнообразие и гъвкавост.

4.2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие:

- Допълнителни форми извън педагогическата ситуация: утринна гимнастика, игрова култура - подвижни игри, сюжетни игри, игри – драматизации и др.
- Допълнителни форми за надграждане на компетенциите
- работа в центрове по интереси;

- свободни игри в кътове;
 - работа в малки групи – практически упражнения и дейности;
 - съвместна дейност с родителите в работилници,;
- Допълнителни форми за забавление и развлечение: празници – национални, традиционни, календарни; развлечения – театър, цирк, детско парти и др.; ежедневни – разходки и др.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя на групата в съответствие с програмната система, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата. Осъществяват се извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

Допълнителните форми се организират както в учебното време, така и в неучебното време.

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование.

Раздел 2: Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие.

1. Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие:

Възрастова група	Мин бр ситуации	Утвърден брой ситуации	ОН БЕЛ	ОН Матем.	ОН ОС	ОН ИИ	ОН Музика	ОН КиТ	ОН ФК
Разновъзрастова подготвител на група 5 – 7 годишни	17	17	3	3	2	2	2	2	3

1.1. Специфика на разпределението на основните форми на педагогическо взаимодействие за учебната 2025/2026г.:

1.1.1. Педагогическо взаимодействие в разновъзрастова група:

- осъществява се чрез разпределянето на децата в подгрупи;
- разработват се и се утвърждават Тематични разпределения за двете възрастови групи;
- определя се водеща подгрупа, според броя на децата, по която се определят темите от Тематичното разпределение;

- при осъществяване на основната форма – педагогическа ситуация се прилага еднаква тема за двете възрасти;
- диференцират се целта и задачите за съответните възрасти;
- ползват се Познавателни книжки за съответните възрасти; /не е задължително/
- при ползването на Познавателни книжки за една възраст се диференцира задачата за по-малките или се надгражда задачата за по-големите;
- при ползването на електронни уроци на издателствата се предлага електронен урок за преобладаващата група деца, като се диференцират въпросите към децата от другата подгрупа;
- допълнителни материали и пособия по темата се предлагат по възрастов признак и компетентност на учителя;
- педагогическият специалист е в правото си да диференцира задачите за подгрупите, като се съобрази с целите на педагогическата ситуация;
- педагогическият специалист е в правото си да впише в Тематичното разпределение, в раздел „Забележки“ или „Методи и средства“ начина по който диференцира задачите за по-малката подгрупа;
- в Електронният дневник на групата се вписва темата за деня за преобладаващата възраст;
- педагогическият специалист е в правото си да вписва диференцирането на задачите по темата в Работна тетрадка, обособена за тази цел и отворена за контрол от главния учител и директора.

1.1.2. Обучението по БДП се извършва в ОН Околен свят по теми и график, утвърдени в Тематичното разпределение.

1. Разпределение на допълнителните форми на педагогическо взаимодействие:

ГРУПА	ДФПВ /седм./
ПГ разновъзраст ова 5-9г.	13

3. Учебният план се приема от ПС, утвърждава се от директора и отразява съотношението между основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

4. Организация на учебното и неучебното време

Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и е с продължителност 12 календарни месеца. В случай че 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден.

Учебната година включва учебно и неучебно време. Неучебното време е времето без педагогически ситуации, както и времето извън учебните дни.

В учебното време се организират както основна, така и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, а в неучебното време без педагогически ситуации - само допълнителни форми.

Учебното време през учебната година е в периода от 15 септември до 31 май на следващата календарна година.

Учебното време се организира в учебни седмици /36/ и в учебни дни.

Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица.

В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

Съотношението между основната и допълнителни форми на взаимодействие в зависимост от възрастовата група може да се проследи в Примерен дневен режим за Разновъзрастова група, *Приложение 1*.

Неучебното време без основни форми на педагогическо взаимодействие е в периода от 1 юни до 14 септември.

Предучилищното образование се осъществява при целодневна, полудневна и почасова организация.

- **Полудневната организация** осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 6 последователни астрономически часа на ден преди обяд през учебната година. Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на училището.

В полудневна организация в учебното време се редуват основна и допълнителни

1. условия и време за игра и почивка;
2. условия и време за закуска;
3. дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование.

Раздел 3: Тематично разпределение за всяка възрастова група.

Разработва се в съответствие с разпоредбите на чл. 30 от Наредба № 5 от 02.10.2020г. за предучилищното образование.

Разработването на разпределението се регламентира от следните изисквания:

- Отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда;

- Осигурява ритмичното и балансирано разпределяне на съдържанието по образователните направления;
- Включват темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.
- Отчита се динамиката на разновъзрастовата група.

Тематичното разпределения за Разновъзрастова група е на разположение в електронните папки на групите и в годишната учебна документация на директора.

Темите в Годишното разпределение са в съответствие с възрастта на децата, като образователното съдържание е интегрирано и се усложнява по трудност и систематичност.

3.1. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.

Проследяването на постиженията на децата за всяка възрастова група се определя от учителите в съответствие с методите и формите за проследяване на постиженията на децата и отразява съответствието с очакваните резултати от обучението.

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.

Учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето.

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио. Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на училището. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.

В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група установява готовността на детето за училище.

Готовността на детето за училище отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.

- **Форми и методи за установяване на компетенции:**

1. Педагогическо наблюдение
2. Практически задачи
3. Тестове
4. Портфолио на детето

Раздел 4: Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование:

Взаимодействието между участниците в предучилищното образование се регламентира от ЗПУО и от Правилника за дейността на ОУ, Епископ Софроний Врачански“ – гр. Видин.

Сътрудничеството и взаимодействието между директорът, учителите и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на поставените цели, както и за формиране на положително отношение към детската градина и мотивация на децата за участие в педагогическото взаимодействие.

- Планове за работа с родителите – тренинги, дискусии, практикуми
- Дни на отворени врати
- Празници, развлечения, концерти
- Взаимодействие в електронна среда

1. Форми на сътрудничество

- *индивидуални срещи с родители:* осигуряване на емоционално и интелектуално благополучие на детето в училище.
- *групови родителски срещи:* организационни, тематични, кризисни за информиране на семействата и приобщаване към живота на децата в училище.
- *табла за родителите:* средство за бърза и ежедневна комуникация със семействата.
- *сайт на училището:* възможност за бърз обмен на информация, новини, предстоящи мероприятия и др.
- *Открити уроци:* гарант за запознаване на семействата с резултатите от обучението на децата.
- *Ден на отворените врати:* приобщаване на семействата към процеса на ПО.
- *Празници и развлечения:* превръщане на семейството в партньор и съмишленик на детето и детския учител.
- *Спортни празници:* гарант за поддържане на положителна емоционална връзка между родителската общност и педагогическите екипи.
- *Общуване в социалните мрежи / Facebook, затворена група /* – гъвкавост при общуване, обмен на информация и споделяне на емоционални моменти от деня на детето в училище;
- *Работа по проекти:* включване на семейството в задачи за постигане целите и подобряване на имиджа на училището.

Програмната система за учебната 2025/2026г. подлежи на промени при обоснована законова необходимост.